

Stajerc" izhaja vsaki tisk, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 5 kron, za Ogrsko 6 kron 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne št. se prodajajo po 12 v.

Uredništvo in upravljanje se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2.50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 35.

V Ptuju, v nedeljo dne 2. septembra 1917

XVIII. letnik

Za mir.

Kdo je zdaj v četrtem letu vojne sovražnik miru? Ni skoraj več nobene družine, ali bi ne imela kje na Poljskem, na Krasu ali Balkanu svoj grob. Ni več človeka, ki ni bil zrl prestrašeno na grozovite poteke krvi, ki jih preliwa ta blazna, satanska vojna. In ni več osebe, ki bi ne čutila bedo, lakoto, revščino, bolezen, duševno in telesno potrtost, vse te strašne posledice vojne. Vsled tega se pojavlja v dušah mučenega človeštva vedno očitnejše in jasnejše sveto hrepenenje po miru, po končanju orjaške borbe, podobne drugemu svetovnemu potopu...

Mir! Kdo bi si ga ne želel z vsemi krpljji svoje duše! In naj si bodejo politična nasprotja še tako velika, naj bodo sovražstvo še tako strastno in plameteče, — po svitli noči do miru dviga človeštvo svoje solzne oči...

Mir! Od kje naj pride? Kdo naj vstvari možnosti za mir? Kdo ima tisto silo, da bi stopil med bojujoče se armade in jim zaklical trščansko besedo: ljubite se med seboj!?

Cesar Franc Jožef I., ta vzorni zaščitnik svetovnega miru, ki je moral vendar v največji vojni svetovne zgodovine zatisniti svoje trudne oči, — in nemški cesar Viljem II., njegov zvesti prijatelj ter zaveznik, katerega kristalno-čista zvestoba je podobna oni staroveških junakov, — ta dva zvišena vladarja sta kot zmagovalca na vseh bojiščih premaganim sovražnikom ponudila roko miru, roko sprave, samo da bi človeštvo rešila te neskončne nesreče. Ali sovražniki so to pošteno mirovno ponudbo s krohoto in ošabnostjo odklonili, so kričali, da je poštena mirovna ponudba izvirala iz notranje slabosti osrednjih držav. In vojna je šla naprej, — in zmagovalci smo zopet na vseh frontah, čeprav se je dvignilo proti naši pošteni stvari pol sveta, podkupljenega od angleškega Judahavega denarja, — vojna je šla naprej, ker sovražniki niso hoteli miru in sprave...

Potem so prišli socialisti kot zastopniki proletarstva in so hoteli na podlagi internacionalnega sporazuma vseh delavcev doseči ali vsaj pripraviti mir. Ali kakor da bi sam satan vsa človeška hrepenenja zastrupil, se je tudi ta poskus ponesrečil. Socializem je bil od jeklene vojne razdrobljen. Prvi socialistični voditelji, kakor n. p. belgijski Vandervelde ali ruski nasilnež Kerenski ali francoski socialni demokratje postali so najfanatičnejši vojni hujskači. Francoski socialist Hervé, ki je pred vojno sedel več let v ječi zaradi svojega protivojškega delovanja, je danes najhujsji v gonji za nadaljevanje vojne. In ko se je konečno vendar vsaj nekaj složnosti med socialisti umetno uresničilo, ko se je pričelo govoriti o stockholmski konferenci, na kateri naj bi stopili delavci vseh dežel v dotiko, da se vstvari temelje za mirovna pogajanja, so nam sovražne vlade to zopet preprečile. Medtem ko ste avstro-ogrška in nemška vlada ogladili vsa pota, da se ta konferenca izvrši, je angleška vlada kot glavna

povzročiteljica in krivka te vojne socialistom njih namen prekrizala, z navadno silo, s terorizmom. In socialisti v francoski, angleški ter ruski vladi niso proti temu ničesar storili, kajti edinega pravega miroljuba v vrstah naših sovražnikov, socialista Jaurésa, je dala francoska vlada že pred vojno umoriti... Vojna pa je šla naprej, vedno naprej...

Pred kratkim je bil napravljen tretji poskus mirovni pogajanj. Poglavar rimsko-katoliške cerkve, papež sam, je izdal na vse vojujoče se in nevtralne države spomenico, v kateri iz pravega krščanskega stališča vladarje in narode prosi, da naj končajo to peklenko preliwanje krvi. V tej spomenici skuša papež celo vstvariti nekako podlago za mirovna pogajanja, ki seveda povsem ne odgovarja temu, kar bi bilo za napadene osrednje države pravično. Ali to je za prvi hip ednako. Glavno je, da se je zopet od poglavarja vernih katoličanov sprožila mirovna misel. Avstro-Ogrska in nemška vlada ste jo tudi pošteno in z veseljem pozdravile, kakor pozdravljata ravno vsak poskus uresničenja sporazuma. In naši sovražniki? Kakor pri mirovni ponudbi cesarjev, kakor pri poskusu socialistov za uresničenje mednarodnega sporazuma, tako so se pričeli zagriženi sovražniki tudi papeževi spomenici rogati. Kot odgovor so pričeli sovražniki z novimi ofenzivami na vseh frontah in hekatombe mrličev spremljajo velečastne besede papeža. Zadeva v diplomatičnem oziru še ni rešena. Ali človeku je tako, kakor da bi se zopet zlato solnce miru skrivalo za črnimi oblaki strašne te vojne. Cesarji in revolucijski proletarijat, ljudstvo in papež doslej niso zamogli uresničiti miru, niso mogli vstaviti množinski umor!

Zakaj ne? Ker imajo naši sovražniki ravno le en cilj pred očmi: razdrobiti, razkosati Avstro-Ogrsko, uničiti in poniževati Nemčijo ter njuni pošteni zaveznici. Le tedaj hočejo mir skleniti, kadar bi ležali na kolenih pred njimi, kadar bi se dali vpreči v njih jarem, kadar bi si dali očetnjavo raztrgati in zdrobiti... To je edina in grozna zapreka miru. Mir, — vsi ga želimo z vso vneto človeške duše, vsi hrepenimo po miru kakor po odrešenju, — ali mir nam bodejo prinesle edino zmagovite naše armade, ki varujejo domovino s svojo srčno krvjo. Kadar bodo sovražniki izpoznali, da nas ne morejo zdrobiti, takrat bodejo radi prijeli našo pošteno in miroljubno roko. Bog nam daj vendar že ta blaženi mir!

Svetovna vojska.

Naš cesar na bojišču ob Soči.

K.-B. Dunaj, 23. avgusta. Cesar je odpotoval 21. avgusta na soško bojišče; danes dopoldne se je vrnil na Dunaj.

K.-B. Ljubljana, 22. avgusta. Danes je minul dan, ki spada med najbolj vroče dni enajste bitke ob Soči. Cesar se je mudil

ta dan na soški bojni črti, da je sledil težki borbi in da je nadzoroval naprave neposredno za bojnimi črtami. Z načelnikom generalnega štaba, generalom pehote, in s svojim navadnim spremstvom se je podal predvsem v stan poveljstva soške armade, kjer mu je obširno poročal poveljnik armade, generalni polkovnik Borojević. Na to se je peljal cesar na Trnovsko planoto. Nagovoril je najprisrčnejše več ranjencev, ki so prihajali iz bojne črte. Povpraševal jih je, kako da se razvijajo boji, v kakšnih okolištinah so bili ranjeni, o njih domačih razmerah; hvalil jih je in tolažil. Ko je obiskal še lepo neke vojne bolnišnice, se je podal vladar na razgledno točko, s katere so se posebno opazovali boji na Krasu. Sovražnik je z najtežjim ognjem obstreljeval vzhodni del Fajtovega hriba in griče pri Biljah. Skoraj neprenehoma so eksplodirale težke mine; posebno kota 464 se je takorekoč izpremenila v ognjenik. Lastno topništvo je zadrževalo sovražno pehoto v njenih jarkih. Sovražnik je pričel naskakovati; pred naše rezerve je nameril zapiralni ogenj, ki se je kmalu izpremenil v uničevalni ogenj. Naval sovražne pehote je bil odbit. Onstran Soče je bilo videti več italijanskih pritrjenih zrakovolov. Lastni in sovražni letalci so letali nad bojiščem. Le redkokrat se je posrečilo kaki sovražni letalski skupini, da je dobila vpogled; naši letalci so vedno planili na sovražnika v zraku. Sovražno topništvo je streljalo na malone vse pohodne črte in na kraje, ki leže daleč za našo bojno črto; a cesarja to ni zadrževalo, da se je še bolj približal bojni črti. Popoldne se je nahajal v opazovališču nekega topniškega opazovalca, iz katerega se pregleda približno prostor od Vrha do južno od Fajtovega hriba; opazovališče se je nahajalo v obsegu sovražnega topništva. Vladar je zasledoval z najživahnjšim zanimanjem bitko, ki se je vedno ljutejše bila. Sovražnik je divje obstreljeval prostor pri Vodich. V razvalinah samostana na Sveti gori so eksplodirale bombe, ena za drugo. Popoldne je bil sovražni ogenj vsako minuto hujski na griče vzhodno od Gorice, na prostore pri Solkanu, Grčinju, Sv. Marku, Vrtojbi, Biljah in na koti 126, južno od tam. Nad cesarjevim opazovališčem sta krožila dva Capronija in več laških letal. S položaja, kakor so padale sovražne kroglice, se je z zadovoljstvom izpoznalo, da se Italijani skoraj povsod bijejo še vedno z našo prvo črto. Precej pozno je zapustil cesar opazovališče. Cesar je občudoval in hvalil junaške čete in njih nadčloveške napore. Cesar se je na to vozil k železniški postaji nazaj. Med vožnjo je nadzoroval silovito delo preskrbovalne službe. Z žično železnico so neprenehoma dovažali strelivo in zopet strelivo naprej. Kr. dela naših avtomobilov so vozila v najtežjem ognju proti sovražni bojni črti. Zadaj so veliki gospodarski obrati soške armade delovali: pekarnice, klavnice, naprave za obdelovanje lesa in zaloge premoga. Ponoči se je šele cesar pripeljal na železniško postajo, s katere je odpotoval.

Nadaljevanje 11. bitke ob Soči.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Dunaj, 23. avgusta. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Vzhodno od Soveje, na obeh straneh zgornje Susite in južno od Ocne ponovil je sovražnik svoje smne; bil je povsod zavržen in imel težke izgube.

Italijansko bojišče. Napadi 2. in 3. armade ob Soči se nadaljujejo z največjo ljutostjo. Najmanj 40 sovražnih divizij je v 4 dneh med Auzzo in obrežjem proti našim črtam naskočilo. Medtem ko je prišla včeraj med Vodice in Vrtojbo v sredini bojne fronte večinoma le artiljerija do

besede, se je bitka ob krilinih frontah temljuje nadaljevala. Pri Auzzi navil se je sovražnik opetovano zaman proti našim črtam; bil je vedno nazaj vržen. Pač pa se mu je posrečilo na visoki planoti od Vrha, uveljaviti svojo veliko premoč na številu in doseči v južni smeri dobiček na prostoru. Za vsako ped zemlje se je težko in trdovratno mož proti možu borilo. Istotako hudo se je borilo na obeh straneh spodnje Vipave, zlasti pa na kraški visoki planoti, kjer je bival cesar sredi svojih hrabrih čet. Vedno zopet naskočile so nove italijanske napadalne kolone jekleno vrsto braniteljev. Večkrat je že naša artiljerija naval razbila. Ako se je sovražniku kje posrečilo, vdreti v naše jarke, vrgle so ga naše rezerve zopet v bajonetom vun. Trajno slavo so si pridobili pri takih sunkih m. dr. dunajski lovski bataljon št. 21 in oddelki regimentov 93 (Olumuc) ter 100 (Krakova). Vse postojanke na Krasu so ostale trdno v naši roki. Žrtve Italijanov so take, kakor v najkrvavejših Sočinih bojih.

Šef generalštaba.

Nadaljevanje bitk na zapadu.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Berlin, 23. avgusta (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Po brezuspešnih delnih sunkih zadnjih dni pričeli so Angleži včeraj med Langemarckom in Hollebecke zopet z enotnimi velikimi napadi, ki so celi dan do noči trajali in do težkih bojev vodili. Na mnogih krajih sunili so z porabo novih sil do 6 krat proti našim črtam. Vedno zopet so jih naše hrabre čete v trdnem odporu nazaj vrgle. Od množestvilnih pancerskih avtomobilov, ki naj bi sovražnikom prediranje skozi postojanke omogočili, se je večino z ognjem uničilo. Razven dveh mest pri St. Julienu in ob cesti Ypern-Menin se je naš najprednejši jarek na 15 km široki bojni fronti popolnoma držalo. Po kratkem bobenskem ognju proti Lensu danes zjutraj napadajoči sovražni oddelki bili so odbiti. Tam so nadaljni boji v toku. Živahno obstreljevanje mesta St. Quentin traja naprej. — Armada nemškega prestolonaslednika. V ljuti borbi pri Verdunu nastopil je včeraj odmor. Šele proti večeru doseglo je artiljerijsko delovanje na obeh bregovih Maase zopet znatno silo; sledili so po tej ognjeni pripravi na obeh straneh ceste Bachoraucville-Beaumont napadi. V težki borbi posrečilo se je Francozom, da so samo zapadno poti na ozki fronti v naše najprednejše jarke dospeli; drugače so bili povsod krvavo zavrženi. Večkrat se njih sunki v našem uničevalnem ognju niso razvili. — Pri zračnem napadu na angleško obrežje bile so vojaške naprave od Margate, Ramsgate in Dover uspešno z bombami obmetane. V množestvilnih bojih izgubil je sovražnih 3 letala. Dva lastna se nista vrnila.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Rusi so po požigu vasi svoje postojanke vzhodno od Aa do črte Oding-Bigaun izpraznili. Opuščeno pokrajino smo brez boja zasedli. — Fronta nadvojvode Jožefa. Med Prutom in Moldavo bilo je bojno delovanje mestoma živahnejše. Severno od Grosesci, v dolini Susite in pri Soveji ostali so zopetni, po močni artiljerijski pripravi zapričeti sovražni delni napadi brezuspešni.

Makedonska fronta. Pri skoraj 60° C v solncu ostalo je bojno delovanje neznatno. Le ob Cerni se je artiljerijski ogenj časovno oživel.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Zmagovita obramba Krasa.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 24. avgusta. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Jožefa. Pri Savoju in severno od Susite napadel je sovražnik zopet zaman. V zadnjih bojih ob Susiti in Ocni so si naši letalci pri uspešnem delu zoper na številu močnejšega sovražnika največje priznanje pridobili. — Fronta princa Leopolda. Severno Dnjestra tipali so Rusi z močnejšimi poizvedovalnimi oddelki naprej.

Italijansko bojišče. Ednajsta Sočina bitka traja naprej. Po razmeroma mirnem dopoldnu vneli so se kmalu po opoldnu zopetni ljuti boji. Na visoki planoti od Basizza-Sv. Duh obračali so Italijani, privedeči nepretrgano ojačenja, zopet težke napade proti našim črtam južno od Vrha; nikjer niso zamogli uspeha doseči. Naše hrabre čete, med njimi že dneve sem v najtežjem boju stoječi pridni vojaki 106. črnovojniške divizije ter inf. regiment št. 41, obdržali so se v vseh jarkih. S posebno silo napadla je italijanska tretja armada zopet med Vipavo in morjem. Po večurnem artiljerijskem ognju pričela je ob 4. uri popoldne sovražna infanterija z enotnim množinskim naskokom. Medtem ko so bile sovražne kolone na severnem krilu že z našimi baterijami razbite, prišlo je na drugih krajih, zlasti med Kstanjevic in obrežjem, skoraj povsod do ure dolgih bližinskih bojev. Vsled njih nad vsako hvalo vzvišene hrabrosti in vztrajnosti odbili so naši kraški branitelji vse na vporabi sil mnogokrat močnejše napade nasprotnika zmagovito nazaj. V brezprimerni složnosti imajo sinovi vseh pokrajin obeh držav monarhije in Bosne delež na tem ponosnem uspehu. Ako so bili včeraj inf. regimenti št. 11, 47 (mariborski), 51, 62 in 63, ki so žeb posebno hvalo, bodo jutri drugi z isto požrtvovalnostjo na njih mesto stopili. Prednje polje naših kraških črt je z nešteti italijanskimi mrličmi krito.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 24. avgusta (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji je opešalo ljuto artiljerijsko delovanje med Langemarckom in Hollebecke le mimogredu; mestoma doseglo je zopet silo bobenskega ognja. Le pri Westhocku napravili so Angleži zopet brezuspešni delni sunki. Danes v ranem jutru iztrgali smo sovražniku južno ceste Ypern-Menin neki od njega tukaj v zadnjih bojih napravljeni dobiček. Izgubljeni jarek je bil nazaj vzet in držan. Pri brezuspešnih napadih dne 22. avgusta izgubili so Angleži 21 pancerskih avtomobilov, ki ležijo razstreljeni pred našo fronto. Del živo ostale posadke je bil vjet. Kanadske čete so poskusile nanovo, vdreti v Lens in naše sosedne črte. V trdovratnih bližinskih bojih držali smo popolnoma dosejano črto. Tudi ob železnici Arras-Douai izjalovili se je neki sovražni napad. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na obeh straneh Maase povišal se je artiljerijski boj. Proti visočini 304, ki smo jo po načrtu z malo posadko zapustili, peljali so Francozi močan napad; sprejel jih je naš artiljerijski ogenj. Severno od Louvemonta pripravljena sovražna naskočne čete v našem obrambenem ognju niso prišle iz njih jarkov.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Ob obrežju bila je Aa na nekaterih mestih od naših čet dosežena. — Fronta nadvojvode Jožefa. Naše postojanke pri Savoju in v dolini Susite bile so zopet cilj brezuspešnih sovražnih napadov. — Armada Mackensen. Zapadno od

Vposlano.

VOJNO-POSJOJILNO ZAVAROVANJE!

Najboljša in najugodnejša

družinska

in

starostna preskrba

za vse sloje prebivalstva,
za kapitaliste najboljše naloženje kapitala!

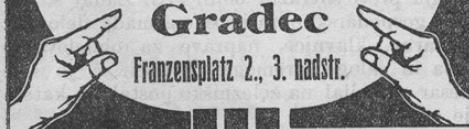
od K 500.— do K 4000.— brez zdravniške preiskave, nad K 4000.— z zdravniško preiskavo.

Pojasnila daje:

Zavarovalni oddelek za Štajersko c. kr. avstr. vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada,

Gradec

Franzensplatz 2., 3. nadstr.

Corbula ob Seretu prineslo nam je neko uspešno podjetje naskočnih čet vjete in plen.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Junaki Štajerci bijejo Lahe.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 25. avgusta. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. V večih oddelkih se je oživel artiljerijski boj. Pri Brodyju bili so ruski poizvedovalni oddelki nazaj vrženi.

Italijansko bojišče. Na kraški visoki planoti in pri Gorici potekel je včerajšnji dan — razven brezuspešnih italijanskih napadov pri Koriti — razmeroma mirno. Italijanski napadi so se obračali pred vsem proti Montu San Gabrielu. Brigada Palermo pustila je skupaj z drugimi italijanskimi četami na gričih nešteto vojakov mrtvih ali ranjenih ležati, brez da bi zamogla odprno silo branitelja razrušiti. Hrabri Štajerci 4. lovskega bataljona so se pri odporu posebno odlikovali. Na visoki planoti Bainsizza-Sv. Duh uredili smo si, z ozirom na v bojih pri Vrh u vstvarjeni položaj, našo obrambo v novi črti. Sovražnik napadel je včeraj v večih oddelkih po ljuti artiljerijski pripravi stare, od nas izpraznjene postojanke in je zadel, od naših baterij temeljito obstreljevan, v prazno. Šele proti večeru se je na posameznih točkah bojovno zvezo zopet došlo. Število od začetka bitke do 23. avgusta prijatih vjetih znaša 250 oficirjev in nad 3000 mož. — Letalno delovanje je tudi v 11. Sočini bitki izredno živahno. Z angleško in francosko pomočjo so italijanski letalci povsod v položaju, nastopiti proti našim z veliko premočjo. S krepkim napadalnim duhom, z požrtvovalnim nastopom izravnavajo naši letalci pri poizvedovanju in v boju pri vsaki priliki, kar jim na številu primanjkuje. Mi smo od 18. do 23. avgusta 12 sovražnih letalcev sestrelili. 6 od njih spada k skupini hauptmana Brumowsky, ki je izšel iz 18 zračnih bojev kot zmagovalec. Mi smo v tem času 1 letalo izgubili.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 25. avgusta (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Pri Ypernu živahni artiljerijski boji. Pri St. Julien u zadel je naš sunek na neki sovražni napad; po zavrnitvi smo svoje podjetje uspešno izvršili. Na obeh straneh ceste Ypern-Menin poskusili so Angleži zopet v našo postojanko vdreti. Pri gozdu Herenthage so našo črto nekaj nazaj potisnili. V ostalem so bili izgubonosno zavrnjeni. Na raznih krajih so se razbili sovražni poizvedovalni sunki. Močni oddelki nasprotnika, ki so v poznem večeru proti našim črtam pri Lensu prodirali, bili so po ljutem bližinskem boju v njih izhodne postojanke prepedeni. Južno od Vendhuille iztrgali smo Angležem danes zjutraj s presenetljivim naskokom od njih

Pri utrujenosti so mišice jako občutljive tudi za prehlad in nastanejo vsled tega moksikaterne bolečine in teškoče. Te je lahko odstranili z masiranjem s Fellerjevim bol lajšajočim, oživlajočim rastlinskim fluidom z zn. „Elsa-fluid“. Kdor mora težko delati, naj bi tedaj imel Fellerjev „Elsa-fluid“ vedno pri roki, da ga pri nastopu kakih bolečin lahko takoj rabi. Še boljše je tudi v času zdravja masirati celo telo z „Elsa-fluidom“ to jači živce in odstranja počutek trudnosti. „Elsa-fluid“ tudi dobro služi za odstranitev raznih bolečin, nastalih vsled ranitve itd. Predvojnene cene: 12 steklenic pošlje za 6 kron poštine prosto na vse kraje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 241 (Hrvatska). Tudi Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, 6 škatlic poštine prosto 4 K 40 v, se lahko naroče istočasno. Te pristne „Elsa-kroglice“ so že skozi mnogo let priznane, lagodne, odlično odvajajo, ki jači želodec, vzbujajo slast in ga tako odradi, kakor tudi otroci radi zavživajo. — Kogar mučijo kurja očesa, naj bodo opozorjeni na tem mestu na Fellerjev turistični obliž z zn. „Elsa“, cena 1 krono in 2 kroni. (lf.)

držano posest Gillemont. Po ljuti artiljerijski pripravi, ki je povzročila v St. Quentinu in sosednih vaseh več požarov, napadli so Francozi včeraj naše obrambene oddelke na južni fronti mesta v širokosti okoli 3 km. V težkih bojih bil je sovražnik na celi fronti vržen. Naše čete se nahajajo v popolni lasti vseh postojank. — Armada nemškega prestolonaslednika. Pri Verdund se je bojovno delovanje na obeh straneh Maase zopet povišalo. Zapadno reke sunili so Francozi zjutraj in zvečer proti našim postojankam ob potoku Forges z močnimi silami. V učinkujočem ognju naše artiljerije bila sta oba napada pod težkimi izgubami odbita. Istotako brezuspešen je ostal njih poskus, prodreti na vzhodnem bregu od visočine 344 proti severu.

Vzhodno bojišče. Ob Düni, pri Smorgonu, Lucku, Tarnoplu, med Prutom in Moldavo ter v dolini Oitova časovno oživlajoči se artiljerijski ogenj. Sunki ruskih oddelkov pri Brodyju so se izjalovili.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Graški in celjski Štajerci zmagoviti branitelji.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 26. avgusta. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Živahni artiljerijski ogenj v frontnih prostorih nadvojvode Jožefa in v Böhm-Ermolli traja naprej.

Italijansko bojišče. Na kraški visoki planoti potekel je tudi včerajšnji dan brez večjega infanterijskega boja. Neposredno južno Vipavske doline odbili smo neki ponočni napad. Pri Biglia izjalovili so se slabejši italijanski sunki. Težki boji razvili so se nanovo v pokrajini Monta San Gabriele. Hvala hrabrosti braniteljev, od katerih je poleg graških lovcev zlasti južne Štajerce od regimenta 87 ter ogrske črnovojniške oddelke omeniti, ni mogel sovražnik vkljub velikim krvavih žrtev nikjer predreti. Od nas v noči na 24. t. brez boja izpraznjeni Monte Santo bil je od Italijanov zaseden. Na visoki planoti Bainsizza-Sv. Duh in vzhodno od Auza prišlo je do večih prask.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 26. avgusta (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji dosegel je ognjeni boj le v posameznih oddelkih večjo silo. Na večih krajih izjalovili so se angleški poizvedovalni sunki v prednjem polju naših postojank. Zapadno od Le Chatelete prišlo je do živahnega bojavnega delovanja artiljerije in do infanterijskih prask za v črti naših straž ležeča posestva. St. Quentin leži zopet v francoskem ognju, ki je povzročil nove požare. — Armada nemškega prestolonaslednika. Ob Aisne se je ogenj večkrat oživel. Po močnemu artiljerijskemu učinku južno-zapadno od Pargny v naše naj srednjeje jarke vdrti Francozi bili so s hitrim protisunkom vrženi. Na zapadnem bregu Maase neznačajni boji. Vzhodno reke je bil artiljerijski boj močan. Zopet so sunile sovražne sile od visočine 344 proti severu; bile so z ognjem in v bližinskem boju zavrnjene. Rano zjutraj so se pri Beaumontu boji razvili.

Vzhodno bojišče. Pri Dünaburgu, Tarnopolu in ob Zbruczu ter v večih oddelkih karpatske fronte živahno ognjeno delovanje in male praske.

Makedonska fronta. Severno od Monastira je bila neka nasilna poizvedba za nas uspešna. Severno-vzhodno jezera Doi-

ran zavrnila so bolgarska varstva močne angleške oddelke.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Mariborski junaki se zopet odlikujejo.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 27. avgusta. Uradno se danes razglša.

Vzhodno bojišče. Pri Soveji zavzele so v naskoku nemške čete armadne fronte nadvojvode Jožefa neko sovražno postojanko in so jo obdržale proti ljutim napadom.

Italijansko bojišče. Ednajsta Sočina bitka traja naprej. Napadi sovražnika obračali so se zopet proti našim črtam na visoki planoti Bainsizza-Sv. Duh ter severno od Gorice. Boj se je zlasti vzhodno od Auza, kjer so Štajerci od regimenta št. 47, Dalmatinci od 37. strelcev in druge čete sovražniku uspešno kljubovali, ter na v vročih bojih stoječem Montu San Gabriele z največjo ljutostjo peljal. Hrabri branitelji držali so se proti vsem napadom. — Na kraški visoki planoti le praske poljskih straž. — Sestrelili smo od zemlje 3 sovražna letala.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 27. avgusta (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji se je artiljerijski boj zvečer povišal. Danes zjutraj prodirajoči močni angleški poizvedovalni oddelki bili so odbiti. Od kanala La Bassée do Lensa vršili so se po ljutemu artiljerijskemu učinku angleški sunki, ki so se izjalovili. Boji v drugih krajih so se ponosretili. — Armada nemškega prestolonaslednika. Južno od Ailles francoski delni napadi v našem odpornem ognju niso prišli do naših obramb. Na vzhodnem bregu Maase se je do noči ljuto borilo. Po bobenskem ognju pri Beaumontu, v gozdovih Fosses in Chaume zapričeti napadi Francozov potisnili so nas začetkoma iz Beaumonta in gozdov. V protisunkih smo zavzeli zopet vas in gozdove in vjeli nekaj stotin nasprotnikov. Zvečer so pričele francoske sile z napadi, ki so vodili k še trajajočimi boji za Beaumont. Med dolino Maase in cesto Beaumont-Vacherauville so se vsi napadi Francozov izjalovili. — Ritmojster v Richthofen sestrelil je svojega 59. letalnega nasprotnika.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Severno-zapadno od Jakobstadta so Rusi nekatere postojanke na južnem bregu Düne opustili; mi smo jih zasedli. Pri Baranoviči in južno-zapadno od Lucka se je v naključju na uspešne lastne poizvedovalne sunke ogenj oživel. Pri Husiatynu zadušil je naš artiljerijski učinek en ruski napadalni poskus. — Fronta nadvojvode Jožefa. V napadu odvzele so nemške čete Rumunom nekaj visočinskih postojank severno-zapadno od Soveje. Ljuti protisunki sovražnika so se z velikimi izgubami izjalovili.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Zmagoviti naši branitelji Krasa.

Avstrijsko uradno poročilo od torška.

K.-B. Dunaj, 28. avgusta. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Pri Soveji se je morala včeraj neka pridobljena visočina pred premočnimi napadi zopet izprazniti. Pri armadi generalobersta Kriteka iztrgali so avstro-ogrski in nemški regimenti Rusom v vročih bojih vas Bojan in postojanke na Dolzoku. Vjeli smo nad 1000 mož, za-

plenili pa 6 topov ter veliko število strojnih pušk.

Italijansko bojišče. Z dovozom novih sil ojačen, vporablja Italijan na visoki planoti Bainsizza-Sv. Duh vse, da bi svoj začetkom ednajste Sočine bitke pod velikimi žrtvami doseženi prostorni dobiček razširil. Skoraj na vseh delih fronte navalil se je sovražnik proti našim četam. V ljutih bojih z ročnimi granatami in bajoneti, merila se je v desetdnevni bitki nezlomljena odporna sila naših borilcev z italijansko premočjo. **Hrabri branitelji izšli so na vsej črti kot zmagovalci iz bojev. Nasprotnik je bil povsod vržen. Pobegnili je deloma popolnoma razpuščen.** Tudi vzhodno od Gorice ponesrečil se je od Italijanov z znatnimi silami pričeti sunek. — V pokrajini „Stilfferjocha“ vodilo je neko pod znatnimi alpskimi težavami izvršeno podjetje do polnega uspeha. Cesarški strelci so v ledu in snegu presenetljivo neko sovražno stražo prijeli in 3 italijanske oficirje, 20 mož, 1 strojno puško ter 1 žaromet seboj pripeljali.

Šef generalštaba.

Krvavi porazi Angležev in Francozov.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 28. avgusta (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji se je v rano jutro ob cesti Yper-Menin neki močni angleški napad z bogatimi izgubami razbil. Popoldne zapričel je hipoma najmočnejši bobenski ogenj proti bojni coni med Langemarkom in železnico Roulers-Ypern. Pod vporabo mnogoštevilnih pancerskih avtomobilov in globoko letelih letal pričela je kmalu nato angleška infanterija na tej fronti z naskokom. V hrabri obrambi vrgle so naše čete sovražnika, ki je svoje napade z močnimi rezervami ojačil, povsod nazaj. Zvečer pričel je pod zopetnim ogromnim povišanjem ognja drugi naval proti istemu oddelku. Uspeh do noči trajajočih bojev je, da so se naše postojanke popolnoma obdržale in da so imeli Angleži krvavi poraz. — Zapadno od Le Chateleta izjalovili so se novi francoski sunki pred našimi črtami. — Armada nemškega prestolonaslednika. V zapadnem delu Chemin des Damesa skušali so Francozi v regimentni širokosti prodreti; bili so z ognjem zavrnjeni. Južno od Comzona in južno-vzhodno od Aillesa bilo je neko podjetje naših čet uspešno. Pri Verdunu vladalo je čez dan le neznamno bojno delovanje, ko so bili jutranji boji za od nas nazaj pridobljeno vas Beaumont končani. Tam dobljeni vjetniki spadajo k trem francoskim divizijam. Zvečer se je na vzhodnem bregu Mase artiljerijski boj zopet do velike ljutosti razvil. Pri brezuspešnih delnih napadih, ki so pričeli zapadno ceste Beaumont-Vacherauville, imeli so Francozi znatne izgube. V zadnjih dneh dosegel je lajtnant Vob svojo 38. zračno zmago.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Od Düne pa do Dnjestra je bilo bojno delovanje le v nekaterih oddelkih živahno. Na severnem bregu Pruta vzeli so nemški in avstro-ogrski regimenti močno utrjene ruske postojanke na visoki Dolzok in vas Bojan v naskoku. Trdovratni odpor Rusov se je tudi na gricah severno-vzhodno od Dolzoka po hudem boju zvečer zlomil. Več kot 1000 vjetih, 6 topov in veliko število strojnih pušk padlo je v naše roke. Izgube za oddelek Rakitne vrženega sovražnika so jako težke. — Fronta nadvo vode Jožefa. Severno od Soveje v dolini Susite bila so naša varstva od pred kratkem zavzetih visocin vsled močnejšega sovražnega napada nazaj potisnjena. — Armada Mackensen. V nekaterih oddelkih živahno artiljerijsko delovanje.

Makedonska fronta. Med jezeroma Prespa in Doiran se je večkrat

ogejni oživel. Zapadno od Vardarja pri Ljumnici napadajoči sovražni oddelki bili so od bolgarskih straž zavrnjeni.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Vojna na morju.

Zračni napad na vzhodno Anglijo.

W.-B. Berlin, 23. avgusta. V noči na 22. avgusta je eno naših pomorskih letalnih brodovij zopet pod preiskušnim vodstvom fregatnega kapitana Straßerz vidno dobrim uspehom utrjene prostore in vojaške naprave ob Humberu ter v grofovini Lincoln in stražne bojne sile ob angleškem obrežju napadlo. Vsa letala so se vkljub sovražnemu odporu brez škode in izgub vrnila.

Šef admiralnega štaba mornarice.

20.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 24. avgusta. Novi podmorski uspehi v zatvornem okolišu okrog Anglije: 20.000 brutto-register-ton.

Novi uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 26. avgusta. V Atlantskem oceanu in v Biscayi potopili so nemški podmorski čolni zopet 8 parnikov, med njimi en angleški oboroženi parnik od 4000 ton. Nadalje je bil ameriški parnik „Campana“ (preje „Dunholme“, 3313 ton), oborožen z dvema 7,5 cm topovoma, po večurni artiljerijski bitki potopljen. Kapitan in 5 mož ameriške vojne mornarice je bilo vjetih. V Biscayi je imel eden naših podmorskih čolnov artiljerijski boj z neko pastjo za podmorske čolne.

W.-B. Berlin, 26. avgusta. Na severnem bojišču bilo je 21.000 brutto-register-ton potopljenih. Med potopljenimi ladjami nahajajo se oboroženi angleški parnik „Lynorta“ (3684 ton), s premogom v Italijo, nadalje neki polno naloženi angleški tovorni parnik (15.000 ton) v smeri proti Angliji.

Šef admiralnega štaba mornarice.

V Srednjem morju.

W.-B. Berlin, 23. avgusta. Zapadno ceste od Gibraltara oškodovali so naši podmorski čolni sovražni transportni promet v Srednje morje zopet na učinkujoči način. 6 parnikov z okroglo 20.000 brutto-register-tonami se je potopilo in z njimi približno 24.000 ton preмога, ki so bili večinoma za Italijo določeni; med njimi je bil oboroženi angleški parnik „Manchester Commerce“ (14.144 brutto-register-ton). V Srednjem morju se je znatno število parnikov in jadernic s skupno vsebino nad 43.000 ton potopilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

24.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 28. avgusta. Po naših podmorskih čolnih se je v zatvornem okolišu okrog Anglije zopet 24.500 brutto-register-ton potopilo. Med potopljenimi ladjami nahajal se je en angleški oboroženi tank-parnik podoben „Hyreania“ (5227 ton), ki je bil iz varstva sestreljen, nadalje oboroženi italijanski parnik „Trento“ s 4800 ton premogom od Cardiffa v Genovo, katerega kanono se je zaplenilo in katerega kapitana se je vjelo, nadalje neki veliki neznani parnik, ki se je peljal na čelu močnega brodovja.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Nemški letalci na vzhodu. — En ruski vojni parnik potopljen.

W.-B. Berlin, 28. avgusta. Naša letalna brodovja ok kurlandskem obrežju so v zadnjem času mnogoštevilno uspešnih napadalnih poletov proti utrdbam, letalnim postajam in vojaškim napravam na otoku Oesel izvršila. Pri temu se je tudi v morskem zalivu Rige vidne ruske bojne sile uspešno z bombami obmetalo. Pri teh napadih bil je en razruševalec „Nowik“ razreda z bombami potopljen. Ena ruska delavska ladja bila je tako težko poškodovana, da se je go-

tovo tudi potopila. Vkljub najmočnejšemu sovražnemu protiučinku s topovi od zemlje in pomorskimi odpornimi topovi ter vkljub raznim zračnim bojem z ruskimi letali in francoskimi bojnimi letali, pri katerih je bil en sovražni letalni čoln pri otoku Abro uničen, so se naša letala vsa brez izgube ali poškodovanja v njih postaje vrnila.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Fellerjev blagodišeči, krepilni, bolečine tolažeči rastlinski esenčni fluid z zn.

„ELSA-FLUID“ odpravi glavobol.

Predvoje cene: 12 steklenic franko 7 K 32 v. Lekarar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko), Ca 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. VIII.

Pustite nam Štajercem vsakdanji kruh!

Okrajni odbor v Ptujju za ljudske pravice.

Kdo bi zamogel tajiti, da je štajersko ljudstvo v tej grozoviti svetovni vojni strašno trpelo, da še trpi in da pričakuje vsled tega dan miru kot pravo odrešenje?! Naši štajerski vojaki vseh regimentov se smejo prištevati k najboljšim junakom naše avstrijske domovine. Za Avstrijo živi štajersko srce! Pa ne samo na krvavih bojiščih: tudi doma v zaledju smo bolj kakor vsaka druga kronovina svoje dolžnost izpolnili. Dajali smo na oltarju domovine, dokler smo ravno imeli kaj za dajati. Vsaka stvar pa ima svoj konec. Ne obupamo, ker smo nepolnoma prepričani o končni zmagi Avstrije nad vsemi sovražniki. Ali — tudi naša gospodarska moč ima svoje meje in tudi mi smemo zahtevati, da se nam deli iste pravice, kakor drugim avstrijskim deželam. Tu se prav gotovo ne gre za nobeno politiko, za nobeno hujskarjstvo, marveč edino za gospodarske interese štajerske dežele. Za vsakdanji kruh se nam gre, in za ničesar drugega...

Medtem ko se drugi poslanci in ljudski voditelji in politiki brigajo v teh težavnih časih za „jugoslovanstvo“, ter za edneke sanjarske cilje brezplodnih modrijanov, je na predni okrajni odbor v Ptujju s svojim neumorno delavnim načelnikom gosp. Jožefom Ornig na čelu od začetka vojne skozi več kot tri let deloval in še deluje in hoče i zanaprej delovati za gospodarski dobiček našega ljudstva. Vsakdanji kruh je glavna prva stvar, poglobitna in najpomembnejša stvar.

Dne 25. avgusta 1917 odposlal je okrajni odbor ptujski na c. kr. ministra za prehrano ljudstva na Dunaju sledečo velenje: zanimivo in velpomembno vlogo:

„Ptujski okraj, ki se je na skrajno nepravilni način splošno kot paradiz Štajerske označil, — bil je vsled te zmote v zadnjih letih gospodarsko popolnoma izsesan; zlasti vsled brezprimerne ter prenapetege rekviriranja je imel okraj največje gospodarske škode.

„Vsled teh odredb in vsled pač v nobenem okraju tako nepretrgano trajajoče suše je okraj dospel sedaj na ono stališče, na katerem mora vsako rekviriranje samo ob sebi ponehati. Kajti okraj zdaj niti v položaju ni preživeti svoje lastne prebivalce, kaj šele da bi živela drugam izvažal.

„Vsled nezadostnih množin deloma se neporabljivega setvenega blaga je žetev tako slaba, da se mora proizvodnja žita

semu okraju kot popolnoma ponesrečeno označiti. Če male množine, ki so še ostale, bile so zaradi suše uničene. Vsled tega je nastala najhujša nevarnost, da gredo zlasti pogorski deli okraja v deli okrajev Ormož ter Rogatec ob koncu leta lakotni nasproti... „Okrajni odbor ptujski čuti se vsled tega ne more, v zmislu skoraj 50 občin resno prošnjo staviti, da se naj na eni strani poneha z vsako vrsto rekviriranja krme ali živil: na drugi strani pa naj se okraju do najkasnejše oktobra 1917 odkaže sledeče množine krme in živil: 200 vagonov mrve ali slame; 20 vagonov žizola; 50 vagonov koruze; 50 vagonov krompirja. Konečno bi bilo železi, ako bi razpisovala vlada o razveljavljenju dosedanjih vseh brezmesnih dnevnov, ker se mora do odločitve stanje živine tudi pri odkajanju zahtevane množine še znatno znižati.

„Okrajni odbor stavi poleg tega še predlog, da se na dnevih rekviriranja prostovoljno razprodaja prpeljano živino na vsak način v zame, — rekvirirano živino pa, ki jo boče lastnik obdržati, naj se mu pusti. „Da se nasad zimskega žita primerno izvede, potrebna je primerna izmenjava setvenega blaga. Okrajni odbor se je ozirom na to, da tukajšno žito večinoma v setvene namene sploh ni porabljivo, da se v celoti odkazanje setvenega blaga po vojnem prometnem zavodu bržkone le v popolnoma nezadostnih množinah izvršilo, — pogajal s pridelovalci setvenega blaga na Belškem, Moravskem, Zgornjem in Nižjem Avstrijskem; glasom teh pogajanj zamorejo omejitveni pridelovalci originalno setveno blago za prvi poznejši pridelek okraju oddati, ako pa v ta namen dobi potrebna izvozna dovoljenja za te množice setvenega blaga.

„Okrajni odbor stavi vsled tega nujno prošnjo, kompetentne oblasti in korporacije naj bi v interesu prehranjevanja v splošnem ter z ozirom na predstoječo lakoto in omanjkanje krme vse uporabile, da se na drugi strani rekviriranje vstavi, da se naprosijo naprosena odkazanja krme in živil, da se na drugi strani podeli izvozna dovoljenja za naročene množine setvenega blaga.

„Tako bode mogoče, okraj s svojimi stoletično prebivalci (h katerim pride še približno 10.000 mož vojaštva v garnizijah in vojnišnicah), ohraniti vsaj pred najnujnejšimi skrbmi za hrano. — Okrajni načelnik: Jožef Ornig l. r.“

To je dopis ptujskega okrajnega odbora za c. kr. ministra, ki ima ljudsko prehrano v svoji roki. Navadna prošnja je, da se naj bližnji nam poštrotvalnim, zvesto avstrijskim štajerscem pusti naš vsakdanji kruh...

Drugi naj si razbijajo glave za te ali druge politične sanjarije. Mi pa smo za gospodarsko delo. Mi hočemo, da naše popolno ljudstvo ne pokonča v bedi, lakoti in revščini! Vse hvale vredna je torej odkritostna vloga našega ptujskega okrajnega zastopnika pod načelstvom g. Orniga. Na ta način in edino na ta način se zamore ljudstvu pomagati!

Kdo je zmagovalec?

Kako se je evropska vojna karta tekom vojne spremenila.

Pregled na konto dobička in izgube delov osrednjih sil na evropskih bojiščih ob začetku 4. vojnega leta kaže nam s prepričevalno jasnostjo, na kateri strani so resnična jamstva za konečno zmago.

Stanje je bilo sledeče v kvadratnih kilometrih:

1. Pri vojni napovedi Italije na Avstro-Ogrsko (23. maja 1915):	
Dobiček na ozemlju:	Izguba na ozemlju:
V Belgiji . . . 29.000	Nemčija . . . 900
v Franciji . . . 32.000	Avstro-Ogrsk. 48.900
v Rusiji . . . 64.000	okroglo . 49.800
okroglo . 116.000	

2. Pred začetkom ofenzive v Srbiji, Črnogori in Albaniji (6. oktobra 1915):

Dobiček na ozemlju:	Izguba na ozemlju:
V Belgiji . . . 29.000	Nemčija . . . 900
v Franciji . . . 22.000	Avstro-Ogrsk. 36.000
v Rusiji . . . 290.000	okroglo . 36.900
okroglo . 342.400	

3. Pri vojni napovedi Rumunske (28. avgusta 1916):

Dobiček na ozemlju:	Izguba na ozemlju:
V Belgiji . . . 29.000	Nemčija . . . 900
v Franciji . . . 22.500	Avstro-Ogrsk. 28.200
v Rusiji . . . 280.000	okroglo . 29.100
v Srbiji . . . 86.600	
v Črnogori . . . 14.200	
v Albaniji . . . 20.000	
okroglo . 452.800	

4. Na dnevni naše mirovne ponudbe (12. decembra 1916):

Dobiček na ozemlju:	Izguba na ozemlju:
V Belgiji . . . 19.000	Nemčija . . . 900
v Franciji . . . 22.800	Avstro-Ogrsk. 28.200
v Rusiji . . . 280.500	okroglo . 29.100
v Rumuniji . . . 73.700	
v Srbiji . . . 85.800	
v Črnogori . . . 14.200	
v Albaniji . . . 20.000	
okroglo . 525.500	

5. Ob začetku 4. vojnega leta (po stanju 27. julija 1917):

Dobiček na ozemlju:	Izguba na ozemlju:
V Belgiji . . . 28.980	Nemčija . . . 900
v Franciji . . . 19.220	Avstro-Ogrsk. 8.500
v Rusiji . . . 280.500	okroglo . 9.400
v Rumuniji . . . 100.000	
v Srbiji . . . 85.800	
v Črnogori . . . 14.200	
v Albaniji . . . 20.000	
okroglo . 548.700	

Izguba sovražnikov se je torej od 116.000 na 548.700 kvadratnih metrov povišala, izguba Nemčije in Avstro-Ogrske pa od 49.800 na 9400 kvadratnih metrov znižala. V zadnjem času se je to razmerje že v našo prid izboljšalo. Iz teh števil je razvidno, da smo mi z našimi zvestimi zavezniki na vsej črti in na vseh frontah zmagovalci!

Izpred sodišča.

Delavska stavka v vojaško nadzorovanem obratu.

Gradec, 25. avgusta. Pomožni delavec Karl Tanko stal je pred deželno-brambenim divizijskim sodiščem, ker v vojaško nadzorovanem obratu ni hotel delati. Obsojen je bil na eno leto težke ječe.

Navijalec cen.

Maribor, 25. avgusta. 31-letni trgovski agent Adolf Radi v Mariboru je obtožen navijanja cen v celi vrsti slučajev. Glasom obtožbe bil je do izbruha vojne zastopnik neke velike firme iz Zgornjega Štajerskega. Oktobra 1915 postal je samostojen in pričel kupčijo z različnimi potrebščinami vsakdanjega življenja, ker je izpoznal, da zamore prekupčevalec prav dobre „kšefte“ delati, zlasti ako se ne sramuje previsoke dobičke sprejemati. Radi prodajal je nakupljeno blago z dobičkom od 7 do 70 procentov. Pred vojno ni imel nobenega premoženja, zdaj pa cenijo možakarja na 150.000 kron premoženja. Razprava je bila zaradi zaslišanja novih prič preložena. Poročali bomo o razsodbi.

Gospodarske.

Letni in živinski sejni na Štajerskem.

Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejni, sejni z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejne.

Dne 1. septembra: Semriach, okraj Frohnleiten; Žigarski vrh, okraj Sevnica; Fischbach**, okr. Birkfeld; Obdach**, Arnoče**, okr. Šoštanj; Št. Ilj**, okr. Maribor; Gradec (konjski sejem); Brežice (svinjski sejem).
Dne 2. septembra: Schwanberg, okr. Deutschlandsberg; Fischerndorf, okr. Aussee.
Dne 3. septembra: Bruck ob Lafnici*, okr. Friedberg; Ternovec*, okr. Ptuj; Fernetz,

okr. Gradec okolica; Račje*, okr. Maribor; Reče*, okr. Konjice; Ormož*.

Dne 4. septembra: Vuhred*, okr. Marenberk; Celje*; Ormož (svinjski sejem); Radgona*, St. Ruprecht**, okr. Weiz.

Dne 5. septembra: Lučanje (sejem za drobno živino), okr. Arvež; Ptuj (svinjski sejem); Imeno (svinjski sejem), okraj Kozje.

Dne 6. septembra: Sv. Pavel pri Preboldu*, okr. Celje; Gradec (konjski sejem).

* * *

Zbiranje listja za krmljenje.

To delo je zdaj v polnem teku in je v prvi vrsti v prid zbirajočih posestnikov živine, ki na ta način nadomestijo, kar so izgubili vsled slabe senke košnje. Poleg tega se pa gre tudi zato, da se pripravijo kolikor mogoče velike množine, da se s surovo krmo preskrbijo tudi mesta, obrtstvo in obrati, ki delujejo za splošno korist. Zbrane množine prevzamejo komisariji oddelka za seno in slamo deželnega mesta za krmila v Gradcu.

Občinam se plačuje za prevzeto krmilno listje primerna prevzemna cena za pripravljene stroške. Radi neenakih razmer se opusti enotna prevzemna cena. Vendar se nikakor ne sme prekoračiti znesek 13 K za 100 kg. Ako zemljiščni posestnik zahteva odškodnino dovoljenje napravljanja krmilnega listja, se mu izplača pri nabiranju po občini v najvišji izmeri 3 K za 100 kg nabranega krmilnega listja.

C. kr. namestništvo.

Iz sadja delati žganje je prepovedano.

Da ostane neposredno letošnja sadna letina za človeško hrano, prepovedal je urad za ljudsko prehrano delati žganje v svrhu nadaljne prodaje iz marelic, breskev, hrušek, sliv, češpelj ali jabolk dalje iz sadnih ostankov in končno iz sadnih proizvodov vseh vrst.

Izjeme dovoljuje urad za ljudsko prehrano le za takšno sadje, ki je nesposobno za človeški užitek in nerabno za sušenje ali napravu marmelad. To velja pod enakimi pogoji tudi za sadne proizvode in sadne ostanke. Prošnje za podelitev takšnih izjemnih dovolil se vlagajo potom mesta za zelenjavo in sadje (Gemüse- und Obststelle, Wien 1., Plankengasse 4).

C. kr. urad za ljudsko prehrano.

Šparglovo seme kavino nadomestilo.

S poskusi se je dokazalo, da je šparglovo seme vsled svoje sestave izborna pripravno za proizvodnjo kavinega nadomestila. Ako se primeša tega primerno pripravljene semena drugim raznim kavinim nadomestilom, zboljša se okus slednjih tako ugodno, da je takšna kava po barvi, vonju in okusu zelo slična dobri bobovi kavi. Da se zagotovi to za sedanje razmere dragoceno živilo, naj posestniki šparglovih polj poskrbijo, da se šparglovo seme ne porablja v druge namene nego samo za proizvodnjo kavinega nadomestila. Kam in s katerimi pogoji se bo prodajalo šparglovo seme, se naznani v najkrajši dobi.

Deželni kulturni svet za kraljevino Češko.

Več zemeljskih pridelkov!

Letos se lahko zgodaj prične s pripravo jesenskega obdelovanja zemlje. V večini krajev se je letos poželo žito že koncem julija, tako da se strnišča že zamorejo preorati. S tem delom se ne zviša samo rodnost zemlje, ampak se tudi zatre mnogo škodljivih mrčes. Nasad strniščnih plodov (volčjega boba [lupine], grašice z ržjo, ajde, graha, repice, turške detelje, strničnice) olajša bistveno delo za poznejšo setev. Tudi se gre za to, da se pripravi možno obilo zelene krme za jesensko krmljenje, tako da se že zdaj varči s senom. Avstrijski kmetovalec mora v četrtem vojnem letu vse žile napeti, da pridelna na svoji zemlji kolikor največ mogoče zrnja. To se doseže v prvi vrsti z dobro pripravo njiv za nasejanje ozimine, v drugi vrsti z najboljšim semenjem in končno z zadostnim gnojenjem. Naše zemlje imajo zdaj žal pičlo rastlinskih hranilnih snovi vseh vrst. Hlevski gnoj se je poslabšal po količini in kakovosti, rudninskih gnojil, zlasti fosforovokisljih (superfosfata, kostne moke, Tomaževo moke) je bilo dobiti le v skromnih merah. Surovin za napravljanje superfosfatov iz prekomorskih krajev ni mogoče naročati in danes zamore porabljati samo še kostno moko (dejalni fosfat) in poleg Tomaževo moko. Zaradi tega se naj upošteva vladna prepoved o zametavanju kosti, da se lahko porabijo ne le za umetni gnoj, ampak tudi za dobavo masti in lima. Iz vagona kostij v teži 10.000 kg se dobi 6000 kg kostne moke, 800 kg masti in 1000—1200 kg lima. Brez fosforovokisljega gnojenja in brez nekoliko zaloge fosforove kisline v naših njivah je dober pridelek žita nemogoč.

C. kr. urad za ljudsko prehrano.

Razno.

Vojaški pozdrav. Piše se nam iz bojišča: Sprejmi, predragi naš obiskovalec „Štajerc“ in tudi Vi dragi bralci, sivi očetje in sključene mamice, Ve predrage nam ljubice, mnogo prisrčnih pozdravov od fantov slovenske krvi,

ki se z vsemi našimi združenimi zvesto in hrabro vojskujemo proti panjem ruskim, zakar nam kaže še drugo odlikovanje naše pogumnosti, kajti mi smo sinji slovenskih mater ter hočemo biti le pravi Slovenci in Avstrijci ljube naše nikdar razrušljive Avstrije! J. Segula, korp., Slov. Bistrica; Šušnig, začasno na severnem bojišču, Gočova, Sv. Rupert, Sl. gor.; Mihelič Urban, Sv. Lovrenc, Dr. polje; Anton Lisjak, Šmarje.

Poročil se je v Sv. Trojici sl. g. gospod dr. Emil Sadu, profesor mariborske državne realke, z gđc. Angelo Kirbisch, hčerko tovarnarja usnja. Priči sta bila župan g. Gollob in oberst g. Krammer. Cestitamo!

Umril je v Ptuj ključarski mojster, hišni posestnik in občinski svetovalec g. Eduard Rasteiger v 49. letu svoje starosti. Pokojnik je bil delavni, vzorni obrtnik in družinski oče, mož poštenega in odkritega značaja, ki je tudi v javnosti mnogo v prid ljudstva deloval. Zapušča vdovo in devet malih otrok. Izražamo težko prizadeti družini najtoplejše sožalje. Vrli, nepozabni pokojnik pa naj v miru počiva! — V Radgoni je umrl dolgoletni naš somišljenik okrajni živnonadzdravniki, direktor šparkase in graščak g. dr. Paul Varda v starosti 51 let. Pokojnik je bil splošno priljubljen in spoštovan. Bodi mu zemljica lahka!

Umor. „Grazer Volksblatt“ od 24. avgusta poroča, da je bil v Slivnici poljski čuvaj Franc Spurej umorjen. — K vesti o umoru poljskega čuvaja Franca Spureja na neki njivi pri Slivnici se še poroča: Ubijalec je izvršil svoj zločin s palico. Poleg te palice so našli na lici mesta še klubok ter robec z imenom Pirš. Zločina dolžijo pri Zgornji Pulskavi rojenega, na slabem glasu stoječega pomožnega delavca Avgusta Pirš. Ta je bil svoj čas črnovojniški delavec na Koroškem kolodvoru v Mariboru in je od tam pobegnil.

Vjeti morilec. V zadnji številki smo poročali o grozovitemu dvojnemu umoru v Rančah pri Mariboru, katerega žrtev sta bila kočarica Alojzija Polančič in njeni vnuk Johan Strauß. Orožnikom v Št. Ilju sl. g. se je posrečilo, da so morilca Mačeka aretirali in sodniji oddali. Maček je svoje dejanje že priznal. Ubil je 6-letnega Johana Strauß, ker je ta prišel na lice mesta, ko je Maček ravno staro matič izropal. Po dvojnemu umoru podal se je Maček v gozdu se nahajajoče taborišče, sčel tam krvavo obleko in oblekel drugo, ki jo je bil pri Straußu ukradel. Potem je šel k svoji ljubici, s katero se je podal v dve gostilni v Dolgvasi; tam je popival do polnoči. Drugi dan šel je v gostilno Kaibitsch; hotel je tam krčmarico obkrasti, ker mu je oropane denarja že precej zmanjkalo. Krčmarica pa je imela menda sum, ker ni sobe zapustila, tako da Maček svojega načrta ni mogel izvršiti. Ponoči je šel v sv. Urban in potem v Maribor; od tam je hotel zopet proti Št. Ilju zbežati, ker se je čutil že zasledovanega. Ali v Št. Ilju so ga orožniki vjeli. — V Teznu pri Mariboru so aretirali dezerterja infanterista Ferdinanda Pletersček inf. reg. 47, ki je stal istotako pod sumom, da je bil udeležen na dvojnemu umoru v Rančah.

Iz lavantskega škofijstva. Fara Slivnica pri Mariboru bila je g. Jos. Michalitsch, dosedanjemu župniku v Sv. Barbari pri Mariboru, podeljena. Za provizorja v Sv. Antonu na Pohorju bil je imenovan g. Konrad Šeško, doslej kaplan v Vuhredu.

Dve smrtni žrtvi Save. Iz Brežic se poroča: Hčerka železniškega čuvaja Johana Medved in posestnikova hčerka Marija Umek iz Vidna kopale ste se v nedeljo v Savi. Vkljub temu, da ste znali plavati, ju je valovje vode zgrabilo. Obe ste utonili. Marijo Umek so še isti večer mrtvo pri Brežicah iz vode potegnili, Johano Medved pa šele dva dni pozneje.

Spodnještajerski kmetje o gospodarskih vprašanjih. Te dni došla je na podlagi sklepa kmetijske podružnice v Št. Ilju sl. g. od 19. avgusta iz gg. Franc Girstmayr, Ru-

bert Reppnik, Anton Birkmeier in Robert Limninger obstoječa deputacija k c. kr. namestniku in k podpredsedniku c. kr. kmetijske družbe s prošnjo, da naj se potegujeta za gotova važna gospodarska vprašanja. Zahteve spodnještajerskih kmetovalcev so v prvi vrsti sledeče: Pripustitev in dovolitev zadostne vozne živine za obdelovanje njiv, dovoz gnoja in potrebne gospodarske voznje; pravočasna dobava potrebnih semen; kratka oprostitev v razredu B in C uvrščenih vojaskih oseb za izvršitev žetnih in nasadnih del na lastni grudi, medtem ko ležijo ti vojaki zdaj brez namena v raznih taborih ali pa ko kot t. zv. „delavske kompanije“ ogrskim veleposestnikom in bogatim židom pri spravljanju žetve pomagajo. Oprostiti bi bilo poleg kmetijskih delavcev B in C razreda še kolarje, kovače, sodarje, zidarje in tesarje teh razredov. Njih delo velja splošnemu blagru in preskrbi pridnih vojakov. Kjer ni sadja, se more iz vinskih tropin napraviti domačo pijačo, v kateri namen je dobava potrebne sladkorja potrebna. Kmetijski delavci, moški in ženske morajo ravno toliko krušnih in močnih kart dobiti, kakor teški delavci, ker se ima na deželi neomejevali delavski čas. Ako kmet delavcem ne more dati polne oskrbe, ne dobi dnarjev. Opušiti je zaplembo krompirja in njega shranjevanje v velikih prostorih, kjer se pokvarijo večje množine. Da se dobi dovolj krompirja, zadostuje popolna prepoved, žgati iz krompirja špirit. V tehnične namene zadostuje iz lesa dobljeni špirit. Težka neprilika bi bila, ako bi se ne moglo v najkrajšem času železo za sodove obroče dobiti. Za Štajersko, ki ima pričakovati mnogo vina, je najmanj 100 vagonov takega železa treba. Nerazumljivo je nadalje, da je določena najvišja cena za mrvo z 17 K. ona centrala pa, ki posreduje nadaljno razprodajo mrve, zahteva zanjo 34 K. Nadaljna zaplomba mrve bi imela nepregledne posledice za našo živinorejo. Istotako je zaplomba živine in način izplačevanja po živinski novčevalnici. Medtem ko morajo mesarji odkazano živino takoj plačati, čakajo kmetje v nekaterih slučajih dva meseca in še dalje na svoj denar. — Upati je, da bodo prizadeta oblastva te opravilne želje in zahteve spodnještajerskih kmetov upoštevala! Deputaciji pa gre vsa hvala za njeno pridno zastopanje pravih kmetijskih interesov. Na ta način se deluje za ljudstvo, ne pa s politikovanjem in protiavtstrijsko hujskarijo!

Roparski umor in sedmina pri požaru. Šele zdaj se je odkril neki v Binkoštih izvršeni nečloveški zločin. V noči na 29. maja t. l., bilo je v torek po Binkoštih, pogorela je na visočinah Boča v Hraстовcu pri Studencah samotno stoječa kočja Kodriča, v kateri je on sam bival. Pri temu je tudi Kodrič našel svojo smrt v plamenih. Pozneje so pričeli ljudje govoriti, da je bil Kodrič umorjen in oropan ter da se je kočjo pozneje zažgalo. Orožniki so prišli do sledečega zaključka: Kočar Luka Polanec, njegov 15 in pol letni sin Vinko in hlapec Jakob Kolar so v noči na 26. maja Kodriča umorili in oropali; kočjo so pa šele v noči na 29. maja zažgali. Zločinci so svojo žrtev v kočji napadli in z nožmi usmrtili. Potem so šli v klet in so obhajali nekako „sedmino“, ker so jedli tam se nahajajoče meso ter pili vino. Pijani so šli potem domov. Tekom noči do 29. maja šli so še po dva živila, obleko itd.; ko ni bilo ničesar več v kočji, so jo zažgali. Nečloveške zločince je žandarmerija v Makovljah aretirala in sodniji v Slov. Bistrici izročila. Prišli bodo pred porotnike.

Zlata poroka. V Celovcu praznovale je gospod medicinalni svetnik in mestni zdravnik dr. Jos. Grubers svojo soprogo, roj. Stramer, redko slavnost zlate poroke. Cestitamo!

Lovčeva zmota. Iz Sirnitzja na Koroškem se poroča: Preteklo nedeljo se je na tukajšnjem občinskem lovu od neznanega lovca enega žrebca ustrelilo. Bržkone je dotični lovec smatral žrebca v grmičju za jelena. Rev-

na lastnica žrebca, neka vdova, ima 2000 škode.

Smrtna nesreča. Dne 19. avgusta je 24 letni delavec Melhijor Angermann pri Penku raz skale, kjer je „edelweiß“ nabiral padel. Nesrečnež bil je takoj mrtev.

„Jugoslovanski“ list na Ruskem. Glasov poročila „Nowoje Vremja“ je izšla pred kratkim v Petersburgu prva številka nekega večnega jugoslovanskega lista, ki ga izdaja članov jugoslovanske stranke na Avstro-Ogrskem. List izhaja v srbskem jeziku... Radovedni smo, kateri člani „jugoslovanskega“ gibanja na Avstro-Ogrskem so pri temu listu udeleženi. Morda te gospode poznamo, čeprav se doma kar slinijo od samega patriotizma. Res, prav radovedni smo in skrajni čas bi bil, da bi postala za take zadeve tudi gotova oblastva malo radovednejša...

Tobak ministerjalnega svetnika. V finančnem ministerstvu na Dunaju službujoči ministerjalni svetnik dr. Luzardo je na parnik donavske parobrodne družbe pozabil kovčeg. Najditelj ga je izročil enemu uradniku ladje in ta je pogledal, kaj je v kovčegu. Našel je v njem 210 paketov tobaka za pipo. Seveda je bila stvar takoj pregledna. Gospod ministerjalni svetnik je dobil, bog ve po kakih ovinkih, 210 paketov tobaka in jih je nesel na deželo. Kovčeg s tobakom je bil gospod ministerjalnemu svetniku seveda povrnjen, jezikavi ljudje pa so delali svoje opombe, oziroma na to, da je tobačna uprava podrejena finančnemu ministerstvu.

Promet z vojno-poštnimi blagovnimi vzorci je prepovedan sedaj k naslednjimi vojnopoštnimi uradi: 3, 145, 192, 212, 293, 294, 304, 356, 361, 373, 374, 382, 391, 398, 415, 420, 430, 434, 439, 440, 518, 521, 525, 526, 617, 628, 629, 636, 637, 643, 646, 647.

Politika nasilja. Navajeni smo že skom dolga leta našega delovanja v javnosti, da se bori izvestna prvaška gospoda proti nasilju s polenom, z navadnim nasiljem, s terorom najostudnejše vrste. Ti ljudje ravno niso navajeni poštene borbe s poštenimi argumenti, zato skušajo v nezrelem prebivalstvu razširati podlo hujskarijo, pri kateri jim je vsako sredstvo, vsako obrekovanje, vsaka laž dobro došla. Mi se temu načinu prvaškega vojevanja ne čudimo; kajti ljudje, ki so danes „bratje“ srbskih kraljemorilcev, jutri pa avstrijski patrijoti do kosti črnorumenene barve, ki so danes veseli, ako pravoslavni Srbi katoliškega franciskana morijo, medtem ko jutri zopet tulijo o svojem katoličanstvu, — ljudje torej, ki spreminjajo svoje nazore z vsako minuto in katerim se gre edino za to, da molzijo nesrečno in lahkoverno slovensko ljudstvo, — taki ljudje nas ne morejo žaliti in nam njih podla jeza tudi ne škoduje... Prišel bode čas, ko bode pošteno slovensko ljudstvo samo napravilo red in dalo zaslužno brco tistim slovenskim prvakom, ki se izigravajo danes sicer za „rešitelje“ ljudstva, ki pa v resnici niso nič drugega, nego najnevarnejši škodljivci, najpožrešnejši paraziti na truplu slovenskega ljudstva!

Zagovorniki veleizdajalcev. „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ zagovarjata še vedno tiste češke veleizdajalce in dezertarje, ki se z besedo in dejanjem, s peresom in puško borijo kot judeži proti avstrijski domovini. Mi napram tej duševni propalosti slovensko-prvaških listov nimamo ničesar več odgovoriti. Kdor se za veleizdajalce poteguje, ta prav gotovo ni niti za las boljši od njih. Ni čuda, da je bil veleizdajalec Masaryk voditelj tistih čeških strank, ki so avstrijski domovini v vojni v hrbet padli. In tudi ni čuda, da je slovensko-prvaški poslanec dr. Gregorin pred vojno v Italijo dezertiral, od koder hujska zdaj proti Avstriji... Pfui Teufel!

Loterijske številke.

Gradec, 29. avgusta 1917: 54, 88, 57, 67, 26.
Trst, 22. avgusta 1917: 30, 39, 23, 59, 17.

Zadnji telegrami.

Naša zmaga ob Soči.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 29. avgusta. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Armada Mackensen. Naši pri Focsani boreči se breznikci (Nemci) vzeli so v naskoku vas Lunceulul in so vrgli sovražnika čez visoko severno tega kraja. Plen znaša nad 1000 streljanih, 3 kanone in 50 strojnih pušk. — Armada nadvojvode Jožefa. Južno od Cene vrgale so avstro-ogrsko in nemške čete sovražniku neko visočino. Vjeli smo 600 mož. Protinapadi so bili zavrnjeni.

Italijansko bojišče. Borba 11. dnevnice bitke je večerj posebno narasla. Sila italijanskih napadov je bila še močnejša nego v prejšnjih dneh. Uspeh je ostal neoporekljivo v našem orožju. Na visoki planoti od Bainiz za - Sv. Duh obračala se je — od zavlačljivo streljajočih baterij vseh kalibrov odpirana — sila sovražnega sunka pred našim protistoru od Kala in Podlesce. Čete trajajočih težkih bojnih pridobili so naši nabri zmago nad z ojačenji nepretrgano po-
bečanimi m ožicami nasprotnika. Pozno v večer se je zadnji italijanski naval zavrnil. Medno ljuto divjal je boj zopet za lastnontonta St. Gabriele. Ko se je v večernih urah na severni strani neki italijanski vojni skupini posrečilo, vdreti v našo postojnico, bila je od oddelkov regimentov št. 20 Novi Sandec, št. 34 (Kašava) in št. 87 (Celje) protisunku prijeta in uničena. V naši roki je ostal 1 italijanski štabni oficir in 200 mož. In nadaljni napad kratko pred polnočjo severno-vzhodno od San Gabriele bil je z našim ognjem preprečen. Mogočno italijansko napadalo naj bi vstvarilo pot vzhodno od Gorice in severno doline Vipave. Po 6-urni italijanski pripravi naskočila je opoldne sovražna infanterija naše črte. Na pokopališču v Gorici in pri Grazigni so naše od-
delne baterije sovražnika do umikanja prisilile. V San Marcu pa zamogel se je sovražnik sele v ljuti borbi moža proti možu nazaj preči, pri čemur so se zlasti 2. lovski bataljon (nemški Čehi!) in hrvatski inf. reg. št. 16 odlikovali. Tu smo dobili vjete od 7 italijanskih regimentov. — Trst je bil zopet od sovražnih letalcev obiskan. V mesto vržene bombe niso napravile nobene pomembne škode. Šef generalštaba.

Najnovije avstrijsko poročilo.

K.-B. Dunaj, 29. avgusta. Boji na visoki planoti Sv. Duha in Gorice trajajo naprej. Nasprotnik ni imel nikjer uspeha. Sovražni letalci so danes zopet Trst bombardirali. V notranje mesto padlo je okoli 20 bomb, ki so precej škode napravile. Ubita sta bila 2 prebivalca, več pa ranjenih.

Iz nemškega poročila od srede.

Berlin, 29. avgusta. Na zapadu Italije, za Nocom uspešni boji proti Angležem in Francozom. — Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Jožefa. Na obeh straneh doline Oitoza naskočile so nemške in avstro-ogrške čete nekaj visočinskih postojank in so zavrnile severno od Grosesti močne protinapade. Vjeli smo nad 600 mož. — Armada Mackensen. Nemške čete so zavzele vas Lunceulul. Premaganega nasprotnika posušile so preko večih postojank nazaj. Ob zapadu razbili so se močni rusko-rumunski protinapadi. Vjeli smo nad 1000 mož, 3 topove in 50 strojnih pušk; sovražnik je imel občutne hrvave izgube.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lasa brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred K 2.70.

Rydol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2.45. Po povzetju 55 h več. Naslov za naročila: **Ivan Grolich, drožerija pri angelu, Brno, 636, Morava.**

Franz Schönlieb

Gewehr fabrikant und Besitzer, Ferlach, Kärnten. 294

Direktni nakupni vir za moderne lovske puške Reparatur, prenamembe, strokovnjaštvo, zlasti nove cevi z nedosledno sigurnostjo strela in nova kopta najceneje. 294
Ilustrovani cenik brez stroškov.

Pridni 361
viničarski ljudje

3 osebe, se sprejmejo. Ponudbe na Rudolf Blum, Maribor, Carnerstrasse 22.

Fotografije (Porträt)

kut znamke 400

(marke liki znamkam na pis-mih), in dopisnice s sliko iz deluie po vsaki poslani fotografiji po ceni Otto Neumann, Prag, Karolinental, stev. 130. Ceniki se pošljejo na zahtevanje brezplačno in franko.

Brata Slawitsch

v Ptuj

Florianiplatz in Ungartorgasse

priporoča izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči cen
Singer A ročna mašina K 120—
Singer A . . . . . K 150—
Dürkopp-Singer . . . . . K 180—
Dürkopp-Ringschiff za šiv-
vile . . . . . K 250—
Dürkopp-Zentralbobbin
za šivile . . . . . K 260—
Dürkopp-Ringschiff za
krojake . . . . . K 300—
Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil, Luxusausstattung . . . . . K 260—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje . . . . . K 300—
Minerva A . . . . . K 250—
Minerva C za krojače in čevljarje . . . . . K 280—
Howe C za krojače in čevljarje . . . . . K 200—
Deli (Bestandteile) za vsakoratne stroje. — Najine cene so nižje kakor povsod. — Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le tistimznana, kateri imajo mašine od nas, Centk brezplačno. 408

Dobri aparati za briti in lase striči

I-a britev iz srebrnega jekla K 3.50, 4.—, 5.—, zanklana K 3.—, 5.—, znamka „Perfekt“ s 6 klinjama K 16.—, 20.—, rezervne klinje 1 tucat K 6.—, I-a stroji za lase striči K 11.—, 12.—.

Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Razpošiljatev po povzetju ali naprejšlaču po c. in kr. dvornem liferantur Hanns Konrad, ekspertna in razpošiljalna hiša Brñx št. 1741 (Češko). 51

Heinrich Weisz Nagysalló (Kom. Bars)

Ustanovlj. 1910 oddaja po povzetju spodaj označene čevlje z usnjatim podplatom v vsaki velikosti. Riziko izključeni! Izmenjava dovoljena! S cenikom med vojno ne morem služiti. — En par damskih čevelj K 30.—, 35.—, 40.—, 45.—, 50.— in 55.—. — En par delavskih čevelj (bakance) ca K 48.— in 60.—. I par čevljev za gospode K 40.—, 45.—, 50.—, 55.— in 60.—. Otroški čevlji v vsaki množini, najceneje. 4 doz čevljske kreme K 1.—. Bakance z lesenim podplatom pa K 25.—. 395

Viničar

z večimi delavskimi močmi se pod dobrimi pogoji sprejme.

Ferd. Ernst v Ptuj

gostilna „Judennatzl“. 382

8 vinarjev

za eno dopisnico Vas stane moj glavni katalog, ki se vam na zahtevno zastoj dopoše. Prva fabrika ur **Hanns Konrad, c. in k. dvorni liferant Brñx 1502** (Češko). Niklaste ali jeklene anker-ure K 16, 18, 20. Armadne radij anker-ure K 18, 22, 26. Bela kovina (Gloria-erbro) dvojni mantel, anker-remont ure K 30, 32. Masivne srebrne anker-remont ure K 40, 50, 60. Budilnice in stenske ure v veliki izbiri. 3 leta garancije. Razpošiljatev po povzetju. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. 386

Iščem službe.

naj si bo šafar ali oskrbnik na posestvo ali za majarja; razumem vinogradno delo in poljsko; govorim nemški in slovenski jezik; Ponudnik naj se oglasi na upravništvu tega lista. 392

„Asanol“

ma presenljivi uspeh pri pokončanjanju žoharjev (zakon. varovan) ščurkov, mravelj itd. I zavojček stane 1 krono.

„Št. Valentinov redilni prašek za prašiče“

je edino uspešen pri prebavi krme, zaradi tega izredno redi meso in loščo. I zavoj stane 1 krono. Naroča se pri Josip Berdajs, Ljubljana, Zeljarska ulica 18. Po pošti se pošilja najmanj 6 zavojčkov.

Starejši mož

trgovsko izobražen, z 2000 K gotovine, se želi radi ženitbe spoznati s starejšo gospodično ali pa vdovo brez otrok, katera bi imela trgovino, gostilno ali pa posestvo. Cenjene ponudbe pod „Srečna bodočnost 5000“ na upravništvu tega lista. 364

Kdor želi kupiti 399

lepo malo posestvo

obstoječe iz njiv z lepim sadonosnikom, vrt za zelenjavo, hiša in gospodarsko poslopje, najbolj pripravno za penzionista ali kovača, ta naj se oglasi pri Johanu in Mariji Klepp, pošta Račje (Kranichsfeld) občina Št. Marjeta na Dravskem polju.

Lesni delavci

za izdelovanje drv proti dobri akordni plači se sprejmejo v gostilni Kores Marija v Puščavi, postaja Sv. Lovrenc nad Mariborom. 398

Viničarska ali delavska družina

z večimi delavskimi močmi se sprejme takoj ali pozneje. Dobra dnevna plača in polje do 3 oralov. Graščinsko oskrbnitvo Pilzho, postaja in pošta Pesnica pri Mariboru. 378

Zaradi vojaštva in boleznj dam svojo

gostilno

tudi žganje točenja, trafiko itd. v najem; gostilna je pri farni cerkvi, kjer se za sedajni čas prav dobro zasluži, seveda pozneje najboljšje; v 14 dnevih je tudi električna luč; sodi se za moža in ženo, mož pelja čez teden kakšen drugi obrt, žena in kakšna druga delavska moč čez teden pri gostilni. Zahtevalo bi se nekaj kavcije. Vino in vse druge stvari bi naj kupil najemnik sam. Steklenice, porcelan itd., sode imam na razpolago. Naslov pove uprava tega lista. 394

Posestvo za prodati

Hiša velika, njiva z lepimi brajdami in sadonosnik, 15 minut od železnice v občini Sp. Breg št. 60 pri Ptuj. — Cena se izve pri najemniku ali pri lastniku Št. 87 v Podvincih. 402

Razglas.

Od 17. do vštrevši 19. septembra se vrši na tukajšnjem zavodu 401

tečaj za vporabo sadja in zelenjave

(Obst- und Gemüseverwertungskurs), na katerem se bode teoretično in praktično podučevalo vse, kar je treba o temu predmetu vedeti.

Število udeležencev je določeno na 30. Predavanja, oziroma praktični poduk se vrši od 9. do 12. in od 2. do 4. ure. Podučnine ni treba plačevati. Podučni jezik je nemščina.

Naznanila je vpslati do 5. septembra na podpisano mesto.

Direkcija

deželne sadjarske in vinogradniške šole v Mariboru.

Mlinarji pozor!

Mühlerbeutel
pajtelje za mlinarje
se dobi pri

Slawitsch & Heller trgovina Ptuj

70

Dobro, trpežno, srednjeveliko

kobilo za vožnjo

8-letno, proda zaradi pomanjkanja krme G. Kaiser, Studenice pri Poljčanah. 388

Sadje

in gospodarska jabolka

kupuje v vsaki množini po najboljših cenah
Maks Straschill
Breg pri Ptuj. 349

Kdor hoče svoje posestvo ali obrt na Dunaju ali provinci hitro in diskretno prodati, naj se obrne na Handelsverkehrszeitung „HAVEG“, Wien, I. Giselstrasse 5, telefon interurban 8275, 159 in naj zahteva v svrhu ogleda ter informacije brezplačni obisk našega strokovnega uradnika.

En viničar

za viničarijo v Gruškovi gori,
en viničar
za Belski vrh se sprejmeta pri graščini v Zavrču. 404

Razglas.

Zaradi premelega odkazanja špirta in zaradi pomanjkanja snovi za žganje se bode
žganje

le še v malih množinah oddajalo in ostane glavna trgovina na Bregu pri Ptuj tuji v ponedeljkih ter sobotah zaprta.

Maks Straschill
žgalnica, fabrika žganja in likerja na Bregu pri Ptuj. 349

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavnih od 12. ure do 2. ure popoldne (vignajna je od

12. do 1. ure zaprta), ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne

1 kopelj z vročim zrakom, varc ali „Brusensbad“ z vstopo K —70

Za dve viničariji

v mojih goricah v Stadtbergu sprejmeta se

2 viničarski družini

Vprašanja na F. Č. Schwab v Ptuj, trgovina Hauptplatz. 373

Zagotovljen uspeh
Tisočero zahvalnih pism v prij. vpogled na razpolago.
Polna krasna prsa
dobite pri rabi 301
med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Gar. neškodljiva za vsako starost.
hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 4—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 9—.
Kosmetisches Dr. A. Rix Präparate Dunaj IX., Lackiererg. 6/K.
Razpošiljatev strogo diskretna.
Zaloga v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“; lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram; v ljubljani lekarna pri „zlatem jelenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Avtomatični lovilc za podgane

K 5-50, za miši K 4—, vlovi brez nadzorstva do 40 kom. v eni noči, ne zapusti duha in se postavi sam. Past za ščurke „Rapid“, tiščo ščurkov in Rusov v eni noči, po K 5-70. Lovilec muh „Nova“ K 2-80 en kos. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnih pism. Razpošiljatev po povzetju, poštnina 80 vin. Exporthaus Tintner, Wien, III., Neulinggasse Nr. 26/P. 38

Weinbaugenossenschaft in Pettau

kauft
Weine

Bemusterte Offerte an die Genossenschaft zu Handen des Herrn Obmannes Ignaz Roßmann.

Vinogradniška zadruga v Ptuj
kupuje

vina

Ponudbe z vzorci na zadrugo v roko g. načelnika Ignaca Roßmann. 369

Najbolj prijetni

spomin

na pokojnike

se doseže
s povečanjem njih slike!

Povečanja in umetniška izpeljava fotografij v vsaki velikosti

po zmernih cenah
z jamstvom za naravno sličnost preskrbi
zavod za risanje in umetnost

Ferd. Ludw. Chamrada

Dunaj XV.,

Wurmsergasse 43, Abt. 7. 297

Ceniki na zahtevo.

Zastopniki se povsod sprejemajo.

Deklica za vse

katera zna dobro kuhati in je marljiva ter samostojna, se sprejme takoj proti dobri plači pri

F. Štern, Zagreb

llica štev. 17.

Vsak svoj lastni reparater!

Moje Lumax ročno-šivalno šilo šije štep-šilte kakor z mašino. Največja iznajdba, da zamoreš usnje, raztrgane čevlje, opreme, kožube, preproge, vozne odeje, štoje za šotore, filc, kolesne mantelje, vreče, platno in vse drugo močno blago sam sešiti. Neobhodno potrebno za vsakogar. Izborno za rokodelce, kmete in vojake. Biser za športne ljudi. Trdna konstrukcija. Izredno lahka raba. Garancija za rabljivost. Prekosi vse konkurenčne izdelke. Mnogo pohvalnih pism. Cena kompletnega šivalnega šila z 1 klopčičem cvirna, 4 različnimi šivankami in navodilom K 3-90, 2 kosa K 7-50, 3 kosi K 11—, 5 kosov K 18—. Se razpošilja poštnine prosto, ako se denar napret pošlje; pri povzetju poštnina ekstra, na bojišče le proti naprej-plačilu po **Josef Pelz, Troppau, Omlützerstrasse 10.** Išče se naprej-prodajalce. 376

Viničarska družina

sprejme se do 1. novembra. Poleg dobrega pračila stojijo tudi njive na razpolago. Vprašanja na g. **Josef Goriupp, Ptuj.**

Sadni jesih

(Obstessig)

kupi trgovina brata Slawitsch, Ptuj. Ponudbo prosimo v trgovino.

Prave švicarske
žepne ure
z verižico

ki gredo priznano dobro, v niklastem ali lesenem ohišju, s 3-letno pisмено garancijo

15 kron

z radij-svetilom K 18—.

Razpošiljatev po povzetju (pri vojni pošti denar naprej).

Zaloga ur **Jakob König, Dunaj III/251**
Löwengasse 37 A.

Radij-anker
ura na napestnik
s svetlo cifernico

v niklastem ohišju, 35 mm srednje mere, z usnjatim menom in varstvom za steno

3 leta garancije

18 kron.

Najlepši kinč

ženske so krasna
velika trdna prsa.

Ženske, ki se v tem oziru ne čutijo popolne, naj pišejo zaupljivo na Ida Krause, ki podeli popolnoma brezplačno na podlagi svoje priznane metode disk. nasvet za doseg idealnih polnih oblik. **Ida Krause, Preßburg (Ogrsko), Schanzstraße 2, Abt. 109.** 275

Mestna posredovalnica

(Wohnung- und Dienstvermittlung)
za
službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptuj

izvršnje
vse vrste posredovanja najhitreje.
Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovi).

Stole (Zimmersessel) SLAWITSCH & HELLER trgovina v Ptuj.